

Asia: VN/16052/2021

Kulttuurin tulevaisuustyöryhmän raportti

Lausunnonantajan lausunto

Miten työryhmän raportti onnistuu sanoittamaan ja viestimään kulttuurialan tilannetta ja kehittämishaasteita alan jälleenrakennuksen ja vahvistamisen tarve huomioiden?

Raportti määrittelee kulttuurin kansakunnan tärkeimmäksi pääomaksi, mikä on tärkeä lähtökohta. Kulttuurin merkitys nähdään identiteetin, maakuvan ja talouden näkökulmista, mikä on niin ikään monipuolinen ja riittävän laaja lähestymistapa asiaan.

S. 7 viimeisellä rivillä puhutaan kulttuurin ymmärtämisestä kapeasti ylimääräisenä HARRASTUKSENA. Harrastus-sana tulisi korjata huvitukseksi tai ajanvietteeksi, koska harrastaminen saa näin ilmaistuna väärän, negatiivisen sisällön. Harrastaminen ei ole ylimääräinen osa ihmisten elämää vaan olennainen osa hyvinvointia.

Sanoittamisessa olisi läpi raportin syytä kiinnittää huomiota myös ilmaisuun kulttuurin KULUTTAMINEN. Kuluttamis-sana tulisi korvata muulla ilmaisulla (osallistuminen tms.), koska kestävä kehitys ajatteluun, etenkin kulttuurin alueella, kuluttaja-ilmaus sopii huonosti.

Mitkä raportin toimenpide-esityksistä ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa (max 5)?

Kulttuuribudjetin kasvattaminen valtion talousarviossa 1% tasoon.

Hallituksen eduskunnalle antama kulttuuripoliittinen selonteko vuonna 2023 alkavalla hallituskaudella.

Ratkaisujen löytäminen kulttuurin edistämiseen liittyviin hallinonrajoja ylittäviin haasteisiin.

Lasten ja nuorten taideharrastuksia tukevat toimenpiteet siten, että asuinpaikka tai perheiden taloudellinen tilanne eivät ole esteenä osallistumiselle.

Miten voidaan mielestänne vaikuttaa siihen, että työryhmän viestit tulevat huomioiduiksi ja esitykset toteutetuiksi mahdollisimman hyvin seuraavalla hallituskaudella?

Kulttuuri tulisi saada osaksi kaikkien puolueiden puolueohjelmia, ja tämän eteen tulisi tehdä vaikuttamistyötä koko poliittisella kentällä.

Kulttuurin tulisi valtion ja kuntien päätöksenteossa läpäistä myös muut hallinnonalat kuin OKM ja kuntien vapaa-aika- tai kulttuurilautakunnat tai vastaavat. Kulttuurin ja taiteen siiloutuminen ja erillistyminen muusta yhteiskunnallisesta toiminnasta tulisi korjata asenne- ja rakennemuutoksin.

Lukukohtaiset kommentit

Luku 1: Annamme kulttuurillemme sille kuuluvan arvostuksen. Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

Toimenpide-ehdotukset muilta osin kannatettavia, mutta väistämättä kalliin "eurooppalaisen kulttuurigaalan" järjestäminen ei ole ensisijaisten toimien joukossa.

Luku 2: Kasvatamme hyvinvointiamme investoimalla kulttuuriin. Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

Kulttuuribudjetin kasvattaminen yhteen prosenttiin valtion talousarviosta vuoteen 2027 mennessä tulisi tuoda esiin kaikessa poliittisessä vaikuttamistyössä.

Valtion ja kuntien rahoituksen yhteisvaikutusta kehitettävä sekä luotava kannustimia yksityisen rahoituksen houkuttelimitä vahvistamaan kulttuurin rahoittamista. (Onko kulttuuriSEKTORI-sana tässä yhteydessä hyvä ilmaisu, s. 15 otsikoinnissa, sillä jälleen tavallaan siilouttava merkitys?)

Luku 3: Tuemme tekijöitä ja vahvistamme samalla talouttamme. Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

Sivun 16 kolmannessa kappaleessa viimeinen kappale olisi parempi seuraavasti:

Pullasta ei voi poimia vain rusinoita: ruohonjuuritason on oltava rikas, mikä merkitsee muun muassa sitä, että kulttuurin valtakunnallinen harrastustoiminta on turvattu ja taiteen perusrahoituksen on oltava kunnossa.

Lisäksi s. 18 toimenpide-ehdotuksiin lisäyksenä:

* kehitetään tukijärjestelmiä myös kulttuurin harrastamiseen, joka luo pohjaa myös kulttuurin muuhun osallisuuteen, aktiiviseen kansalaisuuteen sekä luo pohjaa kulttuurin valitsemiseen tulevaisuuden ammatiksi ja toimeentulon lähteeksi

Luku 4: Teemme tarvittavat rakenteelliset uudistukset freelancereiden työskentelyolosuhteiden parantamiseksi.

Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

Taiteilija-apurahojen euromääräinen korottaminen ja taiteilijapalkan ajallisesti ja määrällisesti rajattu kokeilu ovat kannatettavia.

Sosiaaliturvan uudistamistyössä on huomioitava taiteen ja kulttuurin tekijöiden työn erityispiirteet.

Luku 5: Tarjoamme kaikille suomalaisille tasavertaiset mahdollisuudet nauttia kulttuurista.

Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

S. 24 kolmas kappale, lisäys ensimmäisen lauseen perään:

Taiteen harrastamiselle tulisi taata tasa-arvoiset mahdollisuudet asuinpaikasta tai varallisuudesta riippumatta.

S. 25 toimenpide-ehdotuksiin lisäys kohtaan 2 eli:

Valtio ja kunnat turvaavat kulttuuripalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kunnissa ja tukevat kansalaisten osallistumista kulttuuriharrastuksiin.

Ruuskanen Annukka
Työväen Näyttämöiden Liitto r.y.